

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
hová a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Az abonyi Kath. Munkásegylet diszzászlója és Gróf Keglevich Gábor.

(V. I.) Abony társadalmában, munkásosztályának életében, különösen a Kath. Munkásegylet történetében nevezetes marad ez év október hónapjának 13-ik napja, az a szép nap, melyen a katolikus munkások egységének jelvénye, — a Gróf Keglevich Gábor és Gróf Keglevich Gáborné ömeltőségük páratlan áldozatkészségéből létesült diszzászló, ünnepélyesen felszentelve az egylet tulajdonába ment át.

A munkások reménye valósult. — Egy becses zászlót vettek birtokukba, mely alá tétovázás nélkül sorakozniok kell azon munkásoknak is, akik még eddig nem tagjai az egyletnek. — E szent jelvény van hivatva szárnya alá gyűjteni minden kath. munkás embert, hogy az egyesülésben leledző erő által képesítve legyenek elérni mindazon nagy és nemes célokat, melyeket az egyház, a haza és saját maguk szolgálata, javára az egylet, tagjainak kijelölt. Más egyéb törekvéseket sem az egylet, sem az egyesület symboluma (jelvisége), a zászló — meg nem engedhet. Az egyedül üdvös egyleti célokkal ellentétes törekvé-

sekre még gondolni sem szabad. Éppen azért haladjon az egylet azon az úton, melyet zászlójának keresztje, fényével besugároz; — igyekezzék hüen megmaradni „Mária, Magyarok Nagy Asszonya“ pártfogása alatt; — lebegjenek lelki szemei előtt a zászlón látható festményből levonható tanulságok: az ernyedetlen szorgalom, takarékosság s a tisztas munká árán szerzett lassu, de biztos anyagi gyarapodás.

A reménység mezében öltözött diszzászló vagyoni szempontból is nagy mértékben mozdította elő az egylet fő óhajának beteljesülését azzal, hogy a házvételből származott tartozás jelentékeny része fedezhető, a szegkek megváltása ellenében felajánlott kegyes adományok által. — Az ország főpapjai, főurai, e megye, e járás, e község egyházi, világi és katonai előkelőségei, iparosai, gazdái részéről oly dicséretes alakban megnyilatkozott áldozatkészség fényes tanubizonyságot tett arról, hogy a munkás érdekek, — szemben annyi ferde előítélettel — fent és alant igenis a legszebb pártolásban, gondozásban részesülnek. Vétek volna s a jó ügynek ártana az, aki a megtörténtek után az ellenkezőt állítani s hirdetni nem átalná, főleg, ha tudjuk azt, hogy a végbement áldásos mozgalom élén a magyar főurak egyik kiemelkedő alakja

állott Gróf Keglevich Gábor magas személyében, aki a munkás osztály boldogulásának hivatott s humánus érzelmektől áthatott előmozdítója nemcsak Abonyban, hanem — mint az országos munkás és cselédsegélypénztár igazgatósági elnöke — széles hazában; aki nemes szívének minden érverésével a zászló ügynél is arra törekedett, hogy áldozatkészségével példát nyújtson s hasonló tettek véghezvitelére lelkesítse a munkások érdekeit szívéből viselő fenkölt gondolkozásu lelkeket.

És a példa vonzott.

Az egylet terheitől megkönnyebbülten hálásan tekinthet vissza ama szép napra, amikor egy nagy lelkű mágnás zászlót adott kezébe, amikor az áldozatkészség bőséges adományát helyezte az egylet asztalára, hogy fejlődjék, gyarapodjék, virágozzék; lássák be egykoron azt, hogy a mit maguk ki nem vihettek, elérték azok nemeskeblőségével, akik a munkások érdekeit valóban szívéből viselik. Legyen nevük áldva, irántuk meg ne szünjön az egylet hálás emlékezete soha!

A Kath. Munkás egylet zászlószentelési ünnepélyét nagy érdeklődéssel kísérte a Nm. Földmívelésügyi miniszter is, miről az alábbi levél szól:

a kezemet, a szívemet, veled élek, veled halok.
A pandur nagy elbúsultában csak annyit felelt.

— Nem haragszom én se te rád Kati, se a pajtásomra. Hanem azt nem tagadom, hogy a szívem nagyon fáj, mintha késsel szurnának bele. Nem is maradok meg itt közeletekben, mert meg tudnék bolondulni a ti boldogságtok látásán; de nem haragszom egy cseppet sem.

Azzal a két legény elindult Kocsér felé a csendes, csillagos, harmathullató éjszakán. Némán haladtak, mint akiknek nagyon-nagyon nagy gondolkozni valójuk van. A siket csendet, csak egy golyakepelés törte meg, vagy az oldalaikon lévő kard csörrenése.

De később messze szökött tőlük a csendesség, mert a Putri esárdába betértek egy kis itálra. Mindkettőnek volt oka az ivásra. Egyiknél a nagy öröm, másiknál a nagy bánat. Azután — ünnep lévén — a szomszéd tanyáról is behúzódtak a cselédek — ki béres, ki juhász — meg az úton járók, meg cigány is került valahonnan; huzta, huzta, úgy hogy utoljára bolond lett ott mindenki.

De legkiváltképen elhagyta az éles esze Harmat Jóska. Ott járta huszárosan a tánczot kurjongatva a koresmáros szolgálójával. Kőkény Jóska mind csak csittitgatta az asztal mellől, hogy hát:

— Hagyd abba már pajtás.

— Ej ne parancsolgass nekem. Vigan vagyok én most.

Mikor aztán bolond kedvében oda kezdett

TÁRCZA.

Párbaj a pusztán.

Irta: Kajabusz.

Kőkény Jóska ugyan idősebb volt pár évvel Harmat Jóskánál, de azért a legjobb barátok voltak. Együtt őrizték a juhok a kocséri pusztán, együtt jártak a kécskei szőlőkbe almát lopni és együtt ittak később a Putri esárdában.

Barátságukat az sem rontotta el, mikor a kécskei búcsún egyszerre szerettek bele abba a szegény, de szép kécskei leányba, Kenderesi Katiba, aki ugyan akkor még csak süldő leányka volt, de csodálatosan szép és kifejlett.

A legények együtt jártak hozzá, nem hogy kiállottak volna egymás pisztolya elé, mint az urak szokták finomabban, de bolondabban; együtt beszélgettek a Tiszaparton s együtt ábrándoztak a jövőről paraszt fejjel és paraszt szívvél.

De mikor az a jövő még messze van. A két deli legénynek még a katonaságot is ki kell tölteni, mert az bizonyos, hogy el nem kerülnek. Kőkény Jóska előbb került a császár ruhájába, addig vigyázzon Katira Harmat Jóska s majd mikor ő jut oda, akkor Kőkény haza kerül s örkődik a lány fölött. Egymás nélkül nem tesznek semmit, egymást meg nem csalják, egymástól a lányt el nem bódítják, válasszon maga Kati akkor, a mikor. Ők jó barátok, hogy törnének egymás ellen?

Kőkény Jóska, az a fekete haju, vastag bajszu legény haza is került, s minthogy „katonáéknál“ elszokott a dologtól s amugy szemre való derék férfiú volt, hát beállott pandurnak. Gyöngy élete volt ezeknek. Löháton jártak, potyát ettek, ittak, a hány menyecske kellett, annyit szerettek.

Harmat Jóska most töltötte katonai éveit a huszároknál. Egészen ellentéte barátjának: szép szelid kék szeme, göndör szőke haja volt.

Kenderesi Kati pedig ezen idő alatt hatalmasan kifejlődött; szépségre, erkölcsre páratlan volt, de az volt még testi erőre is. Akármelyik férfivel megbirkózott volna s nem ő vallott volna szegényt. Az apja azt is mondotta, hogy mind a két Jóskánál különb katona lett volna a Katiból.

Kőkény alig várta már, hogy barátja is haza kerüljön, aztán Kati válasszon közülök. Amannak a távollétében nem tett semmi cédaságot, az nem fért volna össze az ő barátságukkal.

Mikor már csak pár hónapja volt hátra Harmat Jóskának, haza szaladt egy kis szabadságra a pünkösdi ünnepekre. Közös megegyezéssel abban állapodtak meg ekkor, hogy már most döntsön Kati az életbevágó kérdés fölött, hogy az új bor mellett majd a lakodalmat is megtarthassa az, aki szerencsés lesz. Kőkény Jóska a pandur, nagyon bizott férfiaságában, fekete hajában s panduri voltában. De mikor a leány elébe állt a két vitéz kérő, az szomoruan bár, de áperte kimondotta:

— Nem szeretlek téged Kőkény Jóska, hanem téged szeretlek Harmat Jóska. Neked adom

M. K. Földmívelési
miniszter. Budapest, 1901.
október 9.

Méltóságos

Gróf Keglevich Gábor Úrnak

a Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei gazdasági egyesület elnöke, az orsz. munkás és cselédségélypénztár igazgatóságának elnöke, főrendiházi tag.

Méltóságos Gróf Úr!

Van szerencsém Méltóságodat tisztelettel értesíteni, hogy az abonyi r. kath. munkásegylet folyó hó 13-án tartandó zászlófelszentelési ünnepélyére engemet is meghívott s egy zászlószeget küldött.

Midőn élénk sajnálattal vagyok kénytelen tudatni, hogy a Méltóságod becses védnöksége alatt álló egyesület emlékezetes ünnepélyén elfoglaltságom miatt nem jelenhetek meg, egyúttal bátor vagyok tisztelettel arra kérni, méltóztassék helyettem az idecsatolt zászlószeget a zászlónyelbe beverni stb. . . .

Fogadja Méltóságod tiszteletem őszinte nyilváníását.
Darányi Ignác.

Zászlószentelési ünnepély.

(Küldöttség. Ünnepély a templomban és a színházban.)

A Kath. Munkásegylet Mélt. Gr. Keglevich Gábor zászlóvédnöksége alatt f. hó 13-án tartott zászló-felszentelési ünnepélyének lefolyását a következőkben adjuk.

Jelzett napon délelőtt 9 órakor az egyleti helyiségben összegyűlekezett küldöttség 130 zöld vállszalagos legény és leány-kisérétében — magukkal vive az ujjászlót — és kivonult a zászlóvédnök lakására, ahol Somodi István egyleti elnök szíves szavakkal meghívta a Gróf őméltóságát a szentelési ünnepélyre. Kegyes leereszkedéssel fogadta a zászlóvédnök Gróf a megüdvást, egyben sajnálatának adott kifejezést, hogy a Grófné zászlóánya gyengélkedése miatt nem jelenhet meg az ünnepségen. Ezután két szép csokrot ajándékozva a Grófi párnak, megindult a zászlóvédnököt kísérő küldöttség, a szalagos legények és leányok, meg annyi sok résztvevő közönség sorfala közt a templomba, amely akkorra zsufolttságig megtelt úgy, hogy csak a fehér karszalagos rendezők segítségével lehetett bejutni. Őméltósága a baldachinum alatt foglalt helyet szépményű fiával, István Gróffal. Az oltárt fehér ruhás leányok állták körül, elől, a templom hajója felé az oltárral szemben foglalt állást a Kath. Olvasóegylet, a tűzoltó testület, az ipartestület zászlóikkal, ezek között, symbolizálván a testvériséget, a kath. munkásegylet valamennyi közt legnagyobb, igen szép kivitelű zöld zászlója lengett. A templom első helyein láttuk a vendég Szapáry István Grófot, városunk előkelőségeinek férfi és nő

tagjait, a szolgabíróság, katonaság, előjáróság, szerkesztőség és kiadóhivatal, izr. hitközség, több egyletek, körök, Casinó, tantestületek képviselőit, s még rengeteg sokadalmat Abony minden rangú és rendű lakosának rétegéből. A szépen feldiszipított oltárnál 10 órakor kezdetét vette a szt. mise, melyet Nt. Vértés Á. János s lélkész celebrált. Mise közben a védnök Gróf a diszasszlóra helyezte a zászlóánya őméltóságának gyönyörű ajándékát, „Áldás a munkára, — Béke a hazára” feliratu nehéz aranyrojtos fehér damaszt selyemszalagot.

Szent mise végeztével ft. Léva Mihály esperes-plebános az eléje vitt diszasszlót áhitatos szertartással megáldotta és felszentelte, miután nagyhatású szt. beszédet intézett a hallgatósághoz mely lelkesült hangon elmondott gyönyörű szónoklatból — miről kézirat hiányában töredékekben sem vagyunk képesek megemlékezni — bőséges intelmet merithetett a nép arra nézve, hogyan lehet a hazáért szeretettel munkálkodni, élni s ha kell, érette meg is halni. — Végül áldást kért az áldozatkész grófi családra, a védnök és zászlóánya ő méltóságaira, azokra is leesdte Isten áldását, akik a zászló alatt tömörülve, egyetértő jószándékkal fogják a saját, az egyház és haza érdekeit előmozdítani.

Szónoklat után Rithnovszky főkantör vezetése alatt működő egyleti dalárda lélekemlően adta elő „Óh áldott szűz anya” kezdetű dalt mely alatt ft. Léva esperes-plebános a zászlórudba helyezte József főherceget. Vaszary bibornok hercegprimás, Császka György érsek, Gróf Csáky Károly, Desseswffy Sándor, Majláth Gusztáv püspökök, Br. Harkányi Frigyes, Gulner Gyula, nyitrai káptalan, Desseswffy Emil, Barmos György, Dr. Kazali J., Dr. Fehér Gyula stb. nevében a szegeket, úgyszintén a nemes Gróf két diszasszöveget illesztette be egyet a saját személye, egyet a zászlóánya nevében. Az ifjú István Gróf egy szeget a maga nevében vert be, kettőt távol levő testvérei Miklós és György Grófok helyett.

A szegbeverés folytatására kiindult a roppant közönség a templomból a színházba. A templom környékét és az útvonalat melyen az ünnepi menet végig vonult sok ezerre menő közönség lepte el. Gyönyörű szép őszi napfényben fürdött az egész természet, mintha az Ég is örömet talált volna a munkások felemelő ünnepélyében. Az ujjászló keresztjén megtörött a játszi napsugár, közben-közben felcsillant a zászlókép arany körirata: „Mária, Magyarok Nagyszonya, könyörögj érettünk!” — Vállszalagos legények és leányok sorfala között legelől ment a maecenás Gróf, deli természetű szép fiával, István Gróffal, ft. Léva társaságában, utánnuk haladtak az egyletek küldöttségei zászlóik alatt. Megérkezvén a színházba, rendezkedett a begyűlt közönség, mialatt a rezes banda egyre játszta a valódi magyar nótákat.

Jóska, ajkán a halál lakatjával. Kardját még akkor is markába szorítva tartotta.

* Kenderesi Kati kivette a halott kezéből a kardot és oda állt kökény Jóska elé;

— Te ölted meg ezt a fiút?

Kökény Jóska elbódulva a sok bortól, lassan rebegé:

— Nem tudom.

— Nem tudod? nem, mert nem mered kivallani, mert gyáva vagy. Pimasz vagy, ki csak a részeg embert tudod megölni. Vitéz vagy a turós csusza, meg a viganó mellett. Te gyilkos, itt vagyok én, kard van a kezemben. Állj ki, viaskodj meg velem páros viadalban. Rántsd ki azt a rozsdás kardodat, hadd öljelek meg a szeretőmért. Nem állsz ki? Mi vagy te? Vármegye kutyája, betyárok kapezája, alávaló huncut!

Mint az ordító oroszlan ugrott föl erre Kökény Jóska s rettenetes csapást akart mérni a Kati fejére. De aztán visszahőkölt, kardját bedugta s esendesen azt mondá:

— Én asszonyi nimmal nem verekszem.

— Nem verekszel, mert nem mersz.

— No csak beszélj Kati, beszélj.

— Nem verekszel, mert csak inni tudsz, torkodban van a vitézséged.

— Jól van no Kati.

— Apád is hunczut volt, anyád is rossz volt, testvéreid is szajhák voltak.

— Beszélj csak Kati, beszélj.

— Nem verekszel? No megállj majd megverekszel te még én velem; majd megmutatom én neked, hogy nem vagyok csak olyan asszonyi nem. Párviadalra megyek még én veled és meg-

Majd esendesség lön s előlépett védnök őméltósága, hogy elmondja hazafias szellemtől áthatott eszme gazdag beszédjét, mely szép beszédet egész terjedelmében itt közöljük:

T. Uraim!

1894-ben alakult meg az abonyi róm. kath. munkás egylet, melynek zászlószentelési ünnepélyére esekélységemet kérték fel „ad hoc védnöknek”; midőn e lélekemelő ünnepélyen van szerencsém a nemérdemelt kitüntetés alapján szótelmeselni, szívességüket és elnézésüket kérem ki felszólamlásom rövid idejére; nem szándékom az egylet multját itt ecsetelni, sokkal hivatottabbra óhajtom azt bizni, de ezen egylet mely célul tűzte ki „a kath. polgárok egyesítését, a kath. öntudat fejlesztését, a jó irányú működés, tisztes szórakozás felkarolásával a munkás érdekek közös előmozdítását” — oly nemes célokat tűzött ki maga elé, oly czél felé törekszik, melynek sikerültét minden magyar ember őszintén és igazán keel hogy kívánja.

Midőn ezen munkás egylet, felvette czimjébe a katolikus jelzöt, úgy vélem mindannyian hiszszük, hogy nem exlussiv előjogokat, nem kizárólagos irányzatot, s nem vallási egyoldalúságot óhajtott itt létesíteni — de igenis saját hitének, saját vallásának, önmaga keblébe felvett hitsorsosainál — tagjainál a vallásos öntudatnak megerősítését és fejlesztését tűzte ki feladatául, jól tudva a hit megmondhatatlan értékét, — örökké jótékony hatását, midőn az felemel és megnyugtatta a lelket akkor is mikor annak önmagához való bizodalmat — a kétségbeesés örvénye elnyeléssel fenyegeti! igen mert hitének bizodalmaival, erősségével emelheti fel lelkét az igazságos Mindenedathoz!

A társadalom egyik legfőbb és legmagasztosabb fentartó ereje, — a vallás életető szelleme, — ezen vallásosság kell hogy alapja legyen minden honpolgár egyéni lelkületének, kell hogy alapja legyen mindegy család beleletének és tényleg ezen alapon tudunk megfelelni csak — hazánk és embertársaink iránti kötelességeknek, — úgy egyházunk magasztos tanainak, ama egyháznak — melynek hivatása békét és felebaráti szeretetet hirdetni, áldást osztani — és a lelkek nyugalmát megszerezni.

Anyaszentegyházunk volt az emberiség nagy történelmében átalakító és fentartó hatalom; neimesak nagy és hatalmas államok szüntek meg, és semmisültek meg melyek a kereszt magasztos igéjének meg nem bódoltak hanem magunk is a magyar állam ezredéves fennállását nemzetünk kiváló tulajdonai mellett nem-e e vallás elfogadásának köszönhetjük: — midőn a nyugati egyház elveinek, dogmáinak hódolt meg a nemzet bölcs és szent királyával Istvánnal?

Nemzeti történelmünk minden nagy kor-

öllek, mint a kutyát, mikor nem is gondolnád, mert megölted a szeretőmet, mint a kutyát, mikor nem is gondoltam.

Aztán leborult Harmat Jóska hullájára s összezsékolta arcát, szemét, száját és rettentő tátongó sebet. Aztán felállt s letörölve hulló könnyeit, két hatalmas karjával megfenyegette még egyszer Kökény Jóska.

— Megállj! Megtalállak én még téged ott, hol nem is gondolnád. Verjen meg addig is az Isten!

Azzal kitántorgott a küszübön. És ettől a percztől nem is látta Katit ezen a vidéken senki. Egyszer nagy sokára még — akkor is talán.

„Óh pusztá, elvész nemsokára vadon költészeted” megirta ezt jó Tompa Mihály, de igazá is volt. A civilizáció minden tényezőt mozgásba hozott, hogy a pusztai romantikának véget vessen. Ennek az alakjai, azok a szép, deli, szeretetre méltó betyárok, csaknem egészen kivesztek, ha feltűnik is nagy olykor egy-egy, a zsandárok szuronyai előtt hamarosan megzapol az élethivatás. Pedig a pusztá betyár nélkül olyan, mint a mező virág nélkül (nem mákvirágot értek.)

Micsoda legendába való alakok szerepeltek a multban ezen a téren! Sobri, Patkó, Bogár Imre stb. Egy miniszternek sem fog annyi ideig élni a neve, mint ezeké. A föld népe előtt nem is voltak azok rossz emberek, csak egy kissé elevebb volt a vérük s nagyobb adagokban loecsant ki belőlük a keserűség, mint másokból. Mert kimetszeni műkéssel a zsebet s belőle a tárczát: az pimaszság, alávalóság; de szemtől szembe állani és fokossal kérni a honoráriumot, az virtus számba megy.

ütögetni az asztalra, Kökény Jóska akkor is szeliden intette:

— Elég lesz már Jóska pajtás.

— Ne prédikálj nekem! Vágta oda a toporzékoló huszár. Talán haragszol koma, hogy csúfot vallottál és én szakítom le a rózsát.

Erre a szólásra is csak hallgatott Kökény Jóska, leeresztette fekete fejét, úgy kéjelgett a busulásban. De mikor Harmat Jóska veszett kedvében s nagy dicsőségében kardokjával végig vágott előtte az asztalon, úgy hogy csörömpölve hullottak szerte az üvegek, felugrott és kardját kirántotta.

Akkor aztán elaludt a csárdában minden gyertya; egy néhány sikitás, egy pár kard összecserenés, egy pár nyögés után csend lett ott, mint a sirban.

Még a piros szemű hajnal nem lépett ki a nyoszolyályából, mikor már Kenderesi Kati elhagyta azt. Az az egypár kanász és juhász bojtár kik ott leselkedtek éjszaka a csárda ablakán, mikor ballagott hazafelé, valami tüneményszerű jelenést látott. Lebontott hajjal, mint valami örült szaladt Kécske felől szembe velök Kati. Meg se állt, csak úgy futtában kérdezte tőlük:

— Igaz-e, hogy megölték a vőlegényem?

Azok nem feleltek semmit, csak ámulva nézték, mint bugdácsol a homokbuckák közt a nagy, erős leány, hogy rohan, hogy szalad lélegzetfogyásig.

És mikor végre beugrott a csárdába, dőbbenve állt meg annak küszöbén.

Ott ült a sok borosüveg között akkor is Kökény Jóska. Előtte a földön ott feküdt Harmat

szaka a magyar nép vallásos érzületét dokumentálja, századokon át volt a kereszténység védő bástyája — a nagy török dúlások alkalmával, — s védte otthonát, védte vallását mely az emberiségnek oly sok nemest, nagyot és felemelőt adott, — s ha a multakon okuiva látjuk az igaz tiszta vallásosság — lelketemelő megtisztult nézeteit — hol a türelmesség, felekezeti béke, hol a keresztényszeretet erkölcsi kényszere folytán mindenkinek kell embertársához vonzódnia, — hogy itt e földön a társadalmi összhangot biztosíthassuk az egymás megbeesülésével, az s egymáson való segítségével.

Igen! a kath. polgároknak egyesítése ily czélokra — s a kath. öntudatnak ily irányú fejlesztése — csak örvendetes, kívánatos s minden igaz hazafi kebelnek meleg óhaja, — mert e nemes érzélem erősítése, fejlesztése ad erőt korunk és társadalmi életünk ferde nézeteivel és súlyos kinövéseivel sikeresen megküzdhetni.

Az emberiség fejlődésének általános törvénye értelmében nem volt század, nem volt korszak melyben új fejlemények új elvek a lassú de állandó átalakulást olykor ne sietették volna; — de egy században sem volt oly rohamos a fejlődés — átalakulás, mint jelenkorunk századában — hol új- és újabb eszmék, — elvek, problémák kergeive üzik egymást, lázasan a társadalom összes rétegeit felizgatják, hozva sok jót, — de sajnos sok rosszat is — és nagy kérdés vajjon az ezek nyomában fellépett, felesigázott remények — kielégítetlen volta, — szülhet-e mást mint csak keserűséget, elégtelenséget, ebből folyó gyűlöletet és bizalmatlanságot.

Uraim! E „kath. munkás egyesület” céljai közé sorolja „a munkás érdekek közös előmozdítását;” ez kell hogy össze kötve legyen munkás népünk irányításával, józan hazafias nevelésével, igazságos és méltányos tanácsolással, ha kell, közbenjárással; — nem gyámjává de atyai jóindulatu körültekintő vezetőjévé kell hogy váljunk azon munkásoknak, kiknek tagjai sorába pelépve az önművelődés terén saját sorsuk helyzetének javítását várják; — kell hogy tanítója, — oktatója legyen a munkásoknak minden körükbe tartozó elhatározásoknál óva intve s ha kell szembe szállva a rossz akarat, az izgató minden irányú lelketlen félrevezetőivel, kik csak vak gyűlöletet szítanak embertársaik iránt — Isteni, emberi tekintélyt legázolnak s a jóhiszemű néphez a hazafias együvé tartozás érzetét aláásva a hazaszeretet nevetségessé tételével a jó magyar nép lelkéből kiirtani igyekeznek a haza fogalmát!

A munkás osztálynak állandó lelkiismeretes tanácsadója nem volt, a megváltozott viszonyok közepette. — Régen elmúltak azon idők midőn a lakosság patriarchális harmóniában élt földes urával, ezek más irányú, saját bajokkal elfoglaltsága — későbbi közönyössége a néppel való kevésbé törődést eredményezték. Egyes helyeken az elidegenedés bizalmatlanságát szülte meg, nem csoda, ha ily elhagyottságában egyedüli védelmezőjének a fellolakodó, szenvedély sugallta izgatókat fogadtak el.

Üdvözlöm Abony város munkásait, hogy közös munkás érdekük s hazafias tevékenységük őszinte előmozdítására egyesületbe tömörültek, mert csak így tudnak ellent állni minden helytelen és káros behatásoknak, — de viszont csak így tudnak közös erővel a munkások sorsának javítására közreműködni.

A munkás kérdés megoldása, a munkások sorsának javítása nem mai keletű; minden állam, így magyar Hazánk államférfiainak komoly tanulmánya volt már ezelőtt is. — Össze függ ez az állam politikai, közgazdasági összes kérdéseivel, fejlődésével, az elért eredményekkel, összefügg úgy a törvényhozás szelleme, mint a községek gazdálkodási adminisztrációjával, mely mind mervadó a közvagyonosodás, a közjólét előmozdítására.

Ha egy állam erős gazdaságilag, ha a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem virágzik — ott a munkás kezek bőven megtalálják jutalmukat, ott van a munkás kéznek állandó foglalatossága, állandó munkája és keresete, mely biztosítja az ő jólétét és családjának fentartását. — Magyar hazánk az utolsó évtized alatt — sajnos — nem tartozott az itt megemlített államok közé; az állandó gyenge, rossz évek gazdasági válságai nem mitőlünk függő körülmények, az általános pangást hozták létre. — Minden közgazdasági téren, kijutott a baj úgy a gazdának, mint iparosnak, kereskedőnek — így következésként a munkásoknak is, kik szívesen dolgoztak volna, de kevés volt a munkaadó, mert azoknak is csak a legszükségesebbre telt csak.

De uraim! nem kell kétségbeesni a munkásoknak. Mai korszakot az általános emberszeretet kezdi áthatni, az áldozatkészség lakja a szíveket, ezek diktálnak törvényeket, ezek diktálnak társadalmi emberbaráti aktiókat, mind megannyi a védtelenek, az elszegényedettek felszegélyezésére vonatkoznak, — azok felemelésére, irányítására, kik az élet nehéz körülményei között a munkában kifáradtak, elgyengültek; ezen szellem hozta meg törvényhozásilag a munkás törvények sorozatát a kihasználások ellen, a munkás segélypéntárat és biztosításokat a balesetek és munkaképtelenség esetére, — előre láthatólag több ily törvény fogja követni mind a munkások sorsát biztosító intézkedéseket, mert az államnak nem mostoha gyermekei a munkások, hanem életerős feltartói, kiknek jóléte és megelégedettsége — egyúttal az állam jólétének, erejének, gazdaságának a fokmérője is.

Uraim! Ma midőn önöknek ime átadom e zászlót, hazafiúi keblem egész melegevel, kérem — áldja meg a magyarok Istene a munkásokat, hogy a vallás és a hazaszeretet igaz — lángoló fénye — állandóan, együttesen vezérelje közjóra irányuló törekvéseiket, a saját maguk és szeretett Hazánk javára!

A védnöki szózatot többször megújuló frenetikus eljenzés fejezte be. — Most ft. Léva az ünnepség nagyérdemű intézője lépett elő, lelkesült szavakkal, szíve teljes melegségével tolmácsolta a kath. munkás egyesület hálás köszönetét azért a nagy kegyességért, melylyel a magas Grófi család maradvány emlékü örömet szerzett a hitközségnek, a hitközség munkás tagjainak. Isten áldását kérte a védnök és zászlóánya ömeltóságokra s az áldozatkész Grófi család minden egyes tagjára. — Szíves-készséggel indítványozza, hogy a gyengélkedése miatt távol levő nagylelkű Grófnő zászlóánya ömeltóságát táviratilag üdvözölje a gyülekezet. Az indítvány általános lelkesedést kelte elfogadtattott.

Vasárnap lévén, postánk a sürgőnyt nem vette fel, minek folytán ft. Léva levélben üdvözölte a zászlóanyát, mire a napokban a Grófnő, fenkölt lelkéhez méltó sorokban válaszolt:

„Nagyon meghatótt figyelmük. Köszönöm az engem megtisztelő sorokat és a banquettről küldött táviratot. Igaz öröm kelt lelkemben Abonyból hazatért férjem és fiam által elmondott szépen sikerült ünnepély hallatára. Fölötte sajnálom, hogy személyesen meg nem jelenhettem, de lélekben leborulva kértem Istent, hozzon — Szűz Mária oltalma alatt — e zászló igazi áldást az abonyi szegény munkásokra.”

Az ünnepi szónoklatok után a színpadon felállított dalárda, Rithnovszky Antal főkantor ez alkalomra szerzett igen szép dalát énekelte el. A praecisen előadott dal, köztetszésben részesült. — Az ének végeztével P a t a k i J á n o s egyleti tag szavaltta el érezes hangon és értelmes előadással Rosty Kalmánnak a keresztet dicsőítő szép ódáját.

Délután 1 óra felé járt az idő, mikor a szegbeverésre került a sor. A gyors egymásutánban végbement aktus megakadályozott bennünket abban, hogy teljes névsort állíthattunk volna össze azon nemes keblű adakozók összeségéről, akik a szegkek megváltása díjában bőkezűleg helyezték adományukat az áldozatkészség gyűjtő edényébe. A gyorsírást művésze sem lett volna képes papírra vetni a szegbeverők neveit, a szebbnél szebb jelmondatokat s az adományozott koronákat. Amennyiben sikerülni fog az egyesület tisztviselőse útján megszerezni a kegyesadakozók és adományok teljes jegyzékét úgy jövő számunkban szíves örömmel terjesztjük azt a nyilvánosság elé. — Most tehát csak általánosságban jelezhetjük, hogy a zászlónyelbe összesen 295 szeg helyeztetett be s a szegbeverés alkalmával és a postai utalványok útján eddig mintegy 1400 korona gyűlt össze, mely nagy összeg eklatáns módon bizonyítja, hogy a munkások szellemi és anyagi érdekei e mozgalom alkalmával is a legszebb felkarolásban részesültek. Legyen áldást hozó az áldozatkészség minden pénzdarábjában, legyenek sokszorosan áldva azok a fenkölt lelkek, akik a fenti szép összeget halomra rakva, az egyesület történetében monumentális emléket állítottak maguk számára is.

A szegbeverés a „Hymnus” ünnepies dallama mellett 2 óráig tartott, mikor is a diszasszó állandó helyére, a templomba vitetett.

A banquet d. u. 4 órára volt hirdetve, de biz abból csak 7 órára lett valami, a mikor aztán már sokan eltávoztak.

Az első felköszöntőt Somodi István a király-

ra és a pápára mondotta, melyet állva hallgattak meg a jelen voltak.

Temeskőzy Gerzson szerkesztő visszapillantást vetett az egyesület történetére, alakulásáról kezdve a mai szép napig és elismeréssel adózott az egyesület vezetőségének az értelmes és helyes irányban való vezetésért, az egyesület tisztikarának és tagjainak egészségére üritette poharát.

Király János Gróf Keglevich Gábort éltette. Somodi István egyleti elnök pedig Gróf Keglevichné zászló anyára mondott csinos felköszöntőt, majd Temeskőzy Gerzson az egyesület tiszteletbeli tagját éltette, mint a ki az egyesület ügyeiben mindig készséggel van a vezetőség segítségére.

Temeskőzy Gerzson ismét szót emelt és határos felköszöntőben éltette Léva Mihály esperesplebánost, mint a mai ünnepély egyik kimagasló alakját.

Szombathy János azok egészségére emelt poharat, kik — mint nem tagjai az egyesületnek — szíves érdeklődéssel jelentek meg a banquetten.

Majd ismét Szombathy János éltette Gulner Gyula államtitkár országos képviselőket lelkes eljenzés kíséretében.

Végül Veverán István szép, lelkes beszédben éltette Somodi István és Király János egyleti elnököket.

A banquetten elhatározott, hogy Gróf Keglevich Gáborné zászlóanyának, Bárány Fejérváry Géza honvédelmi miniszternek és Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek sürgönyileg fejezték ki az egyesület hálás köszönete, tanúsított jó akaratukért, mely sürgönyök elküldésével Temeskőzy szerkesztő bízott meg.

Készséggel említjük meg, hogy a banquetten Wuszt Alajos nagykereskedő különféle sajtókat bocsátott a banquet rendelkezésére.

Banquet után az egyesület helyiségben táncmulatság volt, melyen nagyszámban vettek részt az egyesület tagjai és családjaik, akik kivilágos-kiviradtig ropták a zászlószentelés emlékére a jó magyar esárdást.

Közgyűlés.

F. hó 16-án tartott közgyűlésen első sorban Máthé jegyző referált a mult ülés jegyzőkönyveiről, melyek tudomásul vétettek.

Mint hogy 34. tag nem volt jelen, az első tárgy, a kaszárnya fundusához egy furdus vétele fölött nem határozhatott.

Elővetetett az új városháza építésére megállapított pálya díjjakra vonatkozó mult ülés jegyzőkönyve, mely szerint két pályázó „Petőfi” és „Szerves” között 1000 korona első díj megosztásuk, ha ebbe pályázók beleegyeznek, „Hungária II.” pedig megvétessék 500 koronáért.

Felolvasatott az érdekeltek válasza, mely szerint Jablonszky, a „Petőfi” tervezője elfogadja a pályadíj két felé osztását. „Szerves” terv pályázója kijelenti, hogy nem tartja a közgyűlés határozatát végérvényesnek s csak a törvényhatóság jóváhagyása után fog érdemlegesen válaszolni. Bead még is egy föllebbezést a vonatkozó közgyűlési határozat ellen, mely azonban felre tetetett, mert a gyűlési határozat föltételes volt, a melyet a pályázók nem fogadtak el, tehát a közgyűlés újból határoz.

Elnök szavazást rendelt el a fölött, hogy az 1000 korona „Petőfi”-nek vagy „Szerves”-nek adassék-e ki; 19 képviselő „Petőfi”-re szavazott, nem szavazott 15 képviselő, e szerint az 1000 korona, az első pályadíj a „Petőfi” című pályázat tervezőjének, Jablonszky Ferencznek adatik ki. A „Hungária II.” pályaterv nem kap semmit, illetőleg a mult közgyűlés határozatát, hogy ezt a tervet a város 500 koronáért megveszi — szintén hatályon kívül helyezi.

Mint hogy 34 képviselő már jelen volt, a kaszárnya fundusrész megvételét vetetett elő, mely egyhangúlag elhatározott.

Elnök bejelent, hogy a fogyasztási adó bérletre nézve a szerződést egy évre feltétlenül, 2 évre pedig feltételes megkötötte, 21521 kor. 85 fillérért, a közgyűlés ehhez hozzá járult.

Előzőleg a bérlet összege 20158 korona 58 fill. volt

Máthé főjegyző felolvasa a vasut-utca építésénél tapasztalt hibákra vonatkozó előjárásági panasz-beadványra leérkezett állami építésügyi hivatal jelentését, mely szerint az előjárásági panasz alaptalan. Az az eredménye még is megvan, hogy az árkok eltöltetnek, s az út vége a vasútállomás épülete előtti kövezettel összeépítetik.

Ezt a jelentést a közgyűlés tudomásul vette,

de fölterjesztést intéz az iránt, hogy az út a lehető leggyorsabban kiépíttessék.

Papp jegyző felolvasta a földmívelési miniszter határozatát a közdüllő utak kijelölésénél beadott föllebbezésekre.

A miniszter Altman Sámuel és társai föllebbezését a Laczko Verona fele szőlő melletti útra nézve elutasította, e szerint tehát az az út meg-hagyatik.

A Sívó Jenő által beadott föllebbezésre a szőlője melletti útra vonatkozó közgyűlési határozatot feloldja s új indokolt határozat hozatalra utasítja a közgyűlést.

A közgyűlés a határozatot újból indokolva fölterjeszti.

Elnök előterjesztette, hogy a tanács-gyűlés határozata szerint a város faiskola kertészének felmondott.

Felolvastatott a kertésznek az ellen való föllebbezése, melynek erős, durva kifejezései felháborította a közgyűlés tagjait s ennek hatása alatt helybe hagyta a tanács határozatát s a kertészi állásra pályázatot hirdet. Többen felszólaltak itt, hogy az a szegény ember azt se tudja mi van abban a beadványban, mert nem ő írta, de biz e figyelembe nem vétetett.

Bejeleni elnök, hogy az előfogatozásra ár-lejtők nem jelentkeztek, kéri a közgyűlés határozatát; bejeleni egyúttal, hogy az előfogatos a fele trágyát a város rendelkezésére tartozik bocsátani a faiskola — kert számára.

Minthogy a mostani előfogatos ellen semmi kifogás nincs s a fenti kikötményt elfogadta, vele a szerződés újból megkötése elhatározott.

Végül két pöttanfolyamot hallgatott tanító részére 60—60 korona utalványoztatott ki.

MI UJSÁG?

— **Kinevezés.** A váci megyés püspök nt. Vértés Á János abonyi r. k. lelkész Terény (Nógrád m.) község plebánosává nevezte ki, helyét Abonyban Ribárik István csécei volt adminisztrátor fogja betölteni. Midőn a körünkből eltávozó kedves papnak őszinte szívvel szerencsét kívánunk új állásához, nem titkolhatjuk el, hogy sajnálkozásunknak is kifejezést ne adjunk. Az a társaság melyben ő naponta megfordult, érezni fogja hiányát, minthogy annak összetartó szelleme volt s mindenkivel szemben, akivel csak érintkezett szerény modorával, megnyerő kedves egyéniségével kivívta a közszeretetet nemcsak mint társadalmi ember, hanem 3 és fél évi nehézséget nem ismerő s. lelkészkedése alatt a kath. egyházközösségben, mint pap is. Adja Isten, hogy minél előbb jóltalálhassa magát új hivatalában s boldogan gondoljon reánk vissza abonyi tisztelőire!

— **Eskü letétel.** Ft. Lé v a y M i h á l y az abonyi hitközség páratlan tevékenységű plebánosa, f. hó 14-én tette le az esperesi esküt Vácson, Gróf Csáky megyés püspök kezébe. Ismételen nagyboldogságot kívánunk a jól kiérdemelt előléptetéshez.

— **A tűzoltóságról.** Br. Harkányi Frigyes (20 frt.) 40 korona alapítványi és Barkó István uradalmi kasznár három évre, évi (2 frt.) 4 korona pártoló tagsági díj fizetése mellett az önkéntes tűzoltó egyesületbe beléptek.

— **Törvényhatósági bizottsági tagok választása.** A vármegyei választott törvényhatósági (megyebizottsági) tagok fele része — a törvény értelmében — most kilép, helyettük új bizottsági tagok választása vált szükségessé. A megye f. hó 14-én tartott közgyűlése az új választások határ idejét november 13-ára tűzte ki. Ez alkalommal községünkben Iovag Teszary László főszolgabíró és Palásty Pál bíró megyebizottsági tagok lépnek ki.

— **Torokhűtés miatt — a halálba.** Községünk egyik szorgalmas iparos Csibrán János hentes mester a nyáron mult két éve felhevülve, átizzadva, hogy szomlyát enyhítse egy üveg jégbe hűtött sört hajtott fel, mitől úgy elrekedt, hogy a leggondosabb orvosi kezelés mellett sem volt képes hangját visszanyerni. Ez még hagyján lett volna. A hűtésből toroksvadás lett, később tüdősvadás fáult, ami az életerős embernek korai halálát okozta. Fialat özvegyet, két árva hagyva hátra. F. hó 18-án temették nagy részvét mellett.

— **Papi gyűlés.** A szolnok-ujszázi esperesi kerület kath. papsága Ft. Lé v a y M i h á l y abonyi esperes-plebános elnöklete alatt f. hó 17-én Szolnokon a ferenczrendiek kolostorában gyűlést

tartott, melyen több s papságot közlelől érdeklő ügyek vétettek tárgyalás alá.

— **Adományozás.** Zámbo János czeplédi ügyvéd 4 koronát küldött szerkesztőnknek, hogy a zászlószeg beverése alkalmával a munkás-egylet javára adja át. Ennek az ünnepély alkalmával eleget tettünk.

— **Talált birka.** F. hó 11-én a város kaszálója mellett egy bárány a vasúton fentergett s egy vonat a négy lábát levágta. A húsát az előljáróság értékesítette, a gazdája a bőrért és húsért befolyt 7 koronáért jelentkezhett a biztosi hivatalban.

— **A czeplédi Kossuth-szobor pályázat.** A czeplédi Kossuth-szobor bíráló bizottsága a pályázatra beérkezett 6 mű közül a „Kossuth Lajos azt üzenté” jellegű pályaművet fogadta el, a melynek szerzője Horvai János tehetséges fiatal szobrász. Az 1000 koronás második díjat Teles Ede nyerte el „Tavaszi elmúlt” jellegű pályaművével. Horvai János a szoborért 50.000 koronát kap, s előleg képen a tanács 6.000 koronát már ki is utalványozott.

— **T. olvasóink** b. figyelmébe ajánljuk az egész országban kitünő hírnévnek örvendő Tottis és Kren (Budapest IV. Bécsi utca 1.) hirdetését, melyből látható, hogy e kiváló cég nagyobb megrendelések és menyasszonyi kelengyék vételénél direkt levélbeli megkeresésre megbízottját teljes mintacollekcióval saját költségére küldi bárhová.

— **Frissen** fejt tej naponként 6 liter kapható. Kínél? megmondja a kiadóhivatal.

— **Egy ügyes** vinczellér kerestetik. Hová? megmondja a kiadóhivatal.

NYILT-TÉR*)

Nyilatkozat.

Az „Adriai” biztosító társulat leégett házarmert oly gyorsan és humánusan kártalanított, hogy indítatva érzem magamat úgy a társulatnak, valamint a társulat helybeli képviselőjének Obláth Zsigmond úrnak köszönetemet kifejezni.

Possel Zsigmond.

*) E róvat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a SZERK.

Hirdetés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy nállam élővirág- és babér koszorúk, valamint csokrok jutányos áron kaphatók.

Balla Gyula
városi kertész.

Egy jó karban levő 8-as cséplő garnitúra minden hozzátartozóval felszerelve előnyös feltételek mellett Hegedűs Vilmosnál helyben eladó.

3—5

Uj bor, de jó bor.

Tisztán kezelt, sajáttermésű **jó új bor Máthé Józseféknél literenként 26 krajczáron kapható.**

Az összes iskolai könyvek, tanszerek, könyvtáskák, szijak, irkák és rajzeszközök legjutányosabb árban szerezhetők be **SZERDAHELYI JÁNOS** könyvkereskedésében.

SZÓLŐOLTVÁNYOK

szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.
Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat még az apró nyulak sem hatolnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemege elég 200 méterre. — Ára 6 frt.

Diócesemeték.

Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva ennek tenyészítése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt. Színes fényomatú főárjegyzék **ingyen** és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ez-zel, ki azt ezimére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely ninesen az a ház, vagy család, hol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Czim:

„Ermelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor
Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid. 1—4

ALAPITTATOTT
1862.

Tottis és Kren „AZ ÉSZAK CSILLÁGHOZ”

Budapest IV., Bécsi-utca 1 szám.

ajánlják közel 40 éve fennálló és az egész országban legjobb hírnévnek örvendő árúházukat vászon és fehérneműek beszerzésére.

Nagy raktár finom női, uri és gyermek fehérneműekben.

Teljes menyasszonyi kelengyék 1000 koronától 10.000 koronáig, a legjobb minőségért és a legszolidabb, legmodernebb kivitelért teljes kezesség. **Legnagyobb gyári raktár szőnyegekben, bútorszövetekben, takarókban, függönyökben, futókban, gyékényekben stb. legolcsóbb gyári áron.**

Nagyobb bevásárlásoknál, vagy menyasszonyi kelengyék megrendelésénél direkt levélbeli megkeresésre, megbízottunk teljes mintacollekcióval saját költségünkre küldjük bárhová.

Mintákkal és választék küldeményekkel mindenkoron szívesen rendelkezésére állunk.

5—12